

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Małogoszczu

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Małogoszczu jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Obszar działania obejmuje miasto i 19 wsi, w których zamieszkuje 11 746 osób. Burmistrzem Miasta i Gminy jest Pan Jan Głogowski.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Małogoszczu został powołany Uchwałą Rady Narodowej Miasta i Gminy w z dnia 28 marca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą – „Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Małogoszczu”.

Ośrodek działa w oparciu o:

Uchwałą Nr X/51/90 Gminnej Rady Narodowej w Małogoszczu z dnia 14 marca 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Małogoszczu”, Zarządzenie Nr 1/90 Wójta Gminy w Małogoszczu z dnia 1 lipca 1990 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małogoszczu;

Uchwałą Nr IV/29/92 Rady Gminy w Małogoszczu z dnia 10 czerwca 1992 r. w sprawie uchwalenia statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małogoszczu, zmienionej Uchwałą Nr 7/68/99 Rady Miejskiej w Małogoszczu z dnia 15 kwietnia 1999 roku w sprawie uchwalenia statutu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małogoszczu, Uchwałą Nr 28/244/06 Rady Miejskiej w Małogoszczu z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawie wprowadzenia zmian w statucie Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małogoszczu, Uchwałą Nr 13/122/04 Rady Miejskiej w Małogoszczu z dnia 18 czerwca 2004 r. w sprawie uchwalenia statutu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małogoszczu;

Regulamin Organizacyjny Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małogoszczu z dnia 21.06.2004 roku;

Uchwałą Nr II/9/91 Rady Gminy w Małogoszczu z dnia 27 marca 1991 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małogoszczu do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu opieki społecznej w sprawach własnych i zleconych gminie, Uchwałą Nr 139/98 Zarządu Miasta i Gminy w Małogoszczu z dnia 28 października 1998 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa dla Kierownika Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małogoszczu, Pełnomocnictwo Nr 13/02 do dokonywania czynności prawnych związanych z prowadzeniem Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małogoszczu, Zarządzenie Nr 128/04 Burmistrza Miasta i Gminy Małogoszcz z dnia 30 kwietnia 2004 w sprawie upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy, Pełnomocnictwo Nr 1/2008 Burmistrza Miasta i Gminy Małogoszcz z dnia 25 czerwca 2008 r. w zakresie występowania o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego, do podpisywania umów o dofinansowanie projektów, zarządzania finansami w ramach projektu systemowego Poddziałanie 7.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2007 – 2013 oraz realizacji projektów.

Kierownikiem Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małogoszczu jest Pani Wanda Wróbel.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach :

1. Michał Siwierski – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – kierownik zespołu kontrolnego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 148 z dnia 3 marca 2010 roku wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach - Renatę Segiecińską,
2. Grzegorz Trapcia – inspektor na podstawie upoważnienia nr 149 z dnia 3 marca 2010 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach - Renatę Segiecińską,
3. Barbara Nowak – starszy specjalista na podstawie upoważnienia do kontroli nr 157 z dnia 4 marca 2010 roku wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach - Renatę Segiecińską,
4. Zofia Syska – inspektor wojewódzki – koordynator na podstawie upoważnienia nr 150 z dnia 3 marca 2010 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach - Renatę Murawską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małogoszczu* pod pozycją 1.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 4 – 5 marca 2010 roku w oparciu o art. 28 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206).

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r., Nr 115, poz. 728) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2009 do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. *Ocena zgodności zatrudnienia pracowników pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami.*
2. *Ocena sposobu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w tym:*
  - *zasilki stałe*
  - *zasilki okresowe*
  - *wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*
  - *organizacja usług opiekuńczych na terenie gminy.*
3. *Realizacja pracy socjalnej jako procesu wspomagania osób i rodzin , w tym „Niebieskiej Karty”.*
4. *Ocena jakości sporządzanych kontraktów socjalnych.*

5. *Zbadanie procedury opracowania i uchwalenia przez gminę strategii rozwiązywania problemów społecznych.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Małogoszczu mieści się w budynku Urzędu Miasta i Gminy przy ul. Jaszowskiego 3 A b, tel. 041 38 55 86 lub 38 551 35. Zajmuje trzy pomieszczenia usytuowanych na parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe są zadawalające i dają one klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Ośrodek posiada własny REGON 385-53-86 i NIP 656-18-30-446.

Wyplata świadczeń realizowana jest w kasie Urzędu Miasta i Gminy lub przelewem na indywidualne konta klientów. Teren gminy został podzielony na rejony opiekuńcze proporcjonalnie do liczby mieszkańców.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest: bezrobocie.

Ad. 1 Ocena zgodności zatrudnienia pracowników pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami.

W kontrolowanej jednostce na dzień kontroli zatrudnionych było 13 pracowników: kierownik, 5 pracowników socjalnych, referent ds. realizacji usług opiekuńczych, 6 opiekunek środowiskowych.

1. Wróbel Wanda – kierownik, staż pracy ogółem 35 lat, zatrudniona na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierownika od 1990 roku, posiada wykształcenie średnie ukończone w Medycznym Studium Zawodowym w Krakowie z tytułem pracownika socjalnego, ponadto zgodnie z art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada również specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, którą ukończyła w 1999 roku w Szkole Policealnej Pracowników Służb Społecznych w Lublinie.
2. Kleszcz Krystyna, staż pracy ogółem 34 lata, zatrudniona w GOPS na stanowisku specjalisty pracy socjalnej od 1994 roku. W 1996 roku ukończyła Policealną Szkołę w Zespole Szkół Medycznych w Kielcach z tytułem pracownika socjalnego. W 2001 roku ukończyła I stopień specjalizacji z zakresu pracy socjalnej.
3. Lal Mirosława – staż pracy ogółem 32 lata, w GOPS zatrudniona od 1996 roku. W 1999 r. ukończyła Policealną Szkołę Pracowników Służb Społecznych w Kielcach z tytułem pracownika socjalnego o specjalności niepełnosprawność i rehabilitacja.
4. Ziętał Joanna – zatrudniona w jednostce od 2008 roku na stanowisku pracownik socjalny. Posiada wykształcenie wyższe pedagogiczne ukończone na kierunku: „Rewalidacja z terapią pedagogiczną” na Akademii Świętokrzyskiej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach w 2004 r. Ponadto w 2005 roku ukończyła licencjat na Wszechnicy Świętokrzyskiej w zakresie „Pedagogika resocjalizacyjna i sądowa” oraz studia magisterskie w 2007 roku na kierunku „Pedagogika w zakresie resocjalizacji i profilaktyki społecznej”.
5. Sobota Tomasz- staż pracy ogółem 24 lata, zatrudniony w GOPS od 1989 roku jako pracownik socjalny, a obecnie na stanowisku specjalisty pracy socjalnej. Posiada wykształcenie średnie. W 1993 roku ukończył medyczne Studium Zawodowe – Wydział Pracowników Socjalnych w Kielcach. W 1993 r. ukończył I stopień specjalizacji z zakresu pracy socjalnej.

6. Blacharska Anita – zatrudniona w jednostce od 2004 roku na stanowisku pracownik socjalny. W 2000 roku ukończyła Szkołę Policealną Pracowników Służb Społecznych w Krakowie z tytułem pracownika socjalnego, a w roku 2005 ukończyła licencjat na Wszechnicy Świętokrzyskiej na Wydziale Humanistyczno – Pedagogicznym na kierunku Pedagogika w zakresie pedagogiki rewalidacyjnej.
7. Justyna Karkocha – referent ds. usług opiekuńczych, posiada ogólny 9 letni staż pracy, w pomocy społecznej pracuje od trzech lat. Studentka Pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i pracy socjalnej na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe, wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672). Przyjmują zgłoszenia klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznają i diagnozują potrzeby socjalne mieszkańców, przeprowadzają wywiady środowiskowe i kompletują niezbędną dokumentację do przyznania świadczeń, wnioskuje o udzielenie pomocy, prowadzą akta osobowe klientów.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 rok o pomocy społecznej (Dz. U Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

Ad. 2 Ocena sposobu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

W roku 2009 pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 45 osób, w tym dla 20 samotnych. Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art. 18 ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust.1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Kontroli poddano losowo wybrane akta na podstawie, których wydano decyzje nr: 000820/05/09; 001285/0909; 001219/09/08; 000925/06/09; 000014/01/10; 000416/02/10; 001361/09/07; 000839/05/09; 000836/05/09; 000612/03/08; 001209/09/09.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka. Od października 2006 r. dokonywano przeliczenia zasiłku w związku ze zmianą kryteriów dochodowych oraz wysokości świadczenia. W decyzjach informowano stronę, że „za osoby pobierające zasiłek stały organ orzekający odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne do ZUS. Osoba podlegająca obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego uzyskuje prawo do świadczeń zdrowotnych”.

Podczas kontrolowania decyzji: 00851zm/05/06; 005912zm/02/06; 00591/zm/luty/02/08; 000585/03/09 stwierdzono w wywiadach aktualizacyjnych brak podpisu osób, z którymi przeprowadzono wywiad.

W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

W 2009 roku do dnia kontroli Ośrodek opłacał składkę zdrowotną za 45 osób.

Zasiłki okresowe.

W roku 2009 pomocą okresową objęto **166 osób** na kwotę **226 060 zł**. Głównymi powodami przyznawania pomocy były: bezrobocie - 119, długotrwała choroba - 38. Kwoty zasiłków pokrywane były z dotacji celowej oraz z zadań własnych gminy. Wysokość kwot zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano dokumentacje wszystkich osób objętych pomocą na mocy decyzji nr: 000407/02/09; 000557/02/10; 001637/11/09; 000060/01/09; 000930/06/09;

000416/02/09; 000051/01/10; 000980/06/09; 001367/09/09; 001478/10/09;001555/10/09; 000068/01/10; 001657/11/09; 000400/02/09; 001325/09/09; 001806/12/09.

W trakcie przeprowadzania kontroli stwierdzono iż w przypadku dwóch decyzji błędnie wyliczono wysokość świadczenia - niezgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej: 001222/09/09; 001818/zo/12/09 – oraz w trzech przypadkach uznano za podstawę do wyliczeń niewłaściwą wysokość świadczenia wliczając zasiłki rodzinne z m-ca października zamiast listopada: 000847/05/09; 001080/07/09; 001504/10/09. W decyzji 000968/06/09 źle wyliczono kwotę zasiłku okresowego na niekorzyść klientki. Kwota widniejąca w decyzji wynosi 246,87 zł, natomiast według wyliczeń zespołu kontrolnego, przeprowadzonych na podstawie zgromadzonych w MGOPS w Małogoszcz dokumentów, kwota powinna wynosić 410,96 zł.

Skontrolowane akta zawierają niezbędne dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, udokumentowane dochody oraz wniosek opatrzony datą wpływu.

Pomoc przyznano w oparciu o aktualne przepisy ustawy o pomocy społecznej, Kodeksu postępowania administracyjnego oraz upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji. Informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Do trybu i zasadności nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Pomocą w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2009 roku objęto ogółem **1318 osób**, a ogólny koszt Programu wyniósł **432 438 zł** (dotacja 267 723 zł oraz 164 715 zł ze środków własnych). Pomoc w formie posiłków otrzymało **550 dzieci** i młodzieży, w tym 388 otrzymało pełny obiad.. Na pomoc w tej formie Ośrodek wydatkował **220 728 zł**.. Zasiłków celowych na zakup żywności udzielono dla **275 rodzin** na kwotę **211 710 zł**.

Dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Małogoszcz:

Lp	Nazwa szkoły	Liczba uczniów dożywianych	Średni koszt posiłku (w zł)	Rodzaj posiłku
1.	Przedszkole Małogoszcz	3	2,50	obiad dwudaniowy
2.	Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Jędrzejowie	2	8,00	wyżywienia całodzienne
3.	Przedszkole Kozłów	17	3,00	obiad dwudaniowy
4.	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Małogoszczu	166	3,00	obiady dwudaniowe
5.	Szkoła Podstawowa Kozłów	51	2,50	obiady jednodaniowe naprzemiennie
6.	Szkoła Podstawowa Rembieszycy	96	2,50	obiady jednodaniowe naprzemiennie
7.	Zespół Placówek Oświatowych Złotniki	135	3,30	obiady dwudaniowe
8.	Przedszkole Złotniki	18	3,30	obiady

				dwudaniowe
9.	Szkoła Podstawowa Żarczyce Duże	18	2,50	obiady jednodaniowe
10.	Przedszkole Żarczyce Duże	10	3,50	obiad dwudaniowy

We wszystkich szkołach na terenie gminy dożywianie jest prowadzone jest w formie gorącego posiłku, co jest bardzo pozytywnym faktem. Pomoc w wyżej wymienionej formie udzielana była na wniosek rodziców dziecka.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców o decyzji przyznającej pomoc celową w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” nr: 000799/04/09; 000503/ż/02/09; 001389/09/09; 000003/01/10; 000034/01/09; 000807/04/09; 001283/09/09; 001144/08/09; 0000982/06/09

oraz pomoc w formie gorącego posiłku:

000251/02/09 oraz decyzja przedłużająca 001464/10/09; 000309/02/09 oraz decyzja przedłużająca 001238/09/09; 000061/o/01/10; 00264/02/09; 000034/01/09; 0051/01/10; 00925/06/09; 000152a/01/10; 00403/02/09; 00980/06/09; 000277/02/09; 001488/10/09.

Dokumentacja stanowiąca podstawę do przyznania pomocy, określająca sytuację materialno-bytową była kompletna. Do trybu i zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Organizacja usług opiekuńczych na terenie gminy.

Usługi opiekuńcze świadczone były w 2009 r. przez 6 opiekunek domowych, zatrudnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Pomocą tą objęto 20 osób, w tym 3 bezpłatnie i 10 zwolniono z całkowitej odpłatności. W roku 2010 do dnia kontroli usługami objęto 18 osób, w tym 2 bezpłatnie i 6 osób zwolnionych. Dodatkowo pomoc domową - usługową świadczą pomoce sąsiedzkie. Pomoc ta kierowana jest w roku bieżącym do 12 osób.

Odpłatność za usługi reguluje Uchwała Nr 9/99/97 Rady Miejskiej w Małogoszczu z dnia 28 lutego 1997 roku w sprawie zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz zasady częściowego lub całościowego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Uchwała ma już nieaktualną podstawę prawną – ustawa z 28 listopada 1990 r. o pomocy społecznej.

Koszt 1 godziny usługi opiekuńczej od stycznia 2009 roku wynosił 14,32 zł. Osoby objęte usługami ponoszą odpłatność od 2,86 zł do 8,59 za godzinę. W 2010 r. godzinę usługi wyceniona na 15,60 zł, a osoby zainteresowane odpłacają od 3,12 zł do 10,92 zł za godzinę.

Sprawdzono następującą dokumentację: 000184/01/09; 000185/01/09; 000196/01/09; 000186/01/09; 000172/01/09; 000176/01/09; 000194/01/09; 000188/01/09 i zmiana decyzji 00018//ZM/01/09; 000203/02/10; 000262/02/10; 000251/02/10; 000269/02/10; 000219/02/10; 000217/02/10; 000282/02/10; 000287/02/10 i 000206/02/10.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W aktach znajdują się wymagane dokumenty tj. aktualny wywiad środowiskowy, orzeczenie o niepełnosprawności oraz zaświadczenia o wysokości dochodów lub odcinki rent i emerytur. Na decyzjach brak dat odbioru przez osoby zainteresowane.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do domów pomocy społecznej. W 2009 r. Ośrodek skierował

i opłaca obecnie pobyt 8 osób umieszczonych w domu pomocy wydatkując na ten cel kwotę **136 572 zł.**

Ad. 3 Kontrola pracy socjalnej jako procesu wspomagania osób i rodzin, w tym „Niebieskiej Karty”

Praca socjalna (ar. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W okresie objętym kontrolą nie sporządzono **Niebieskich Kart.**

Ad. 4 Ocena jakości sporządzanych kontraktów socjalnych

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Małogoszczu w 2009 roku zawarto 6 kontraktów socjalnych.

Zawarte kontrakty miały na celu zaktywizowanie osób do poszukiwania pracy we własnym zakresie, podjęcia leczenia odwykowego. Kontrakty są jeszcze w trakcie realizacji.

Kontrakty sporządzone są prawidłowo, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 marca 2005 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

Ad. 5 Zbadanie procedury opracowania i uchwalenia przez gminę strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zbadanie procedury opracowania i wdrażania przez gminę „Strategii rozwiązywania problemów społecznych” , w tym:

- powołanie Zespołu roboczego,
- opis diagnozy problemów społecznych występujących w gminie,
- opis analizy SWOT (szans i zagrożeń oraz słabych i mocnych stron gminy),
- harmonogram działań z podaniem kosztorysu na określone cele,
- monitorowanie i ewaluacja strategii.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Małogoszcz została przyjęta uchwałą Nr 21/188/05 Rady Miejskiej w Małogoszczu z dnia 22 czerwca 2005 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2004-2013.

Powołanie zespołu roboczego

Strategia została opracowana przez Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małogoszczu we współpracy z pracownikami OPS na podstawie materiałów i danych statystycznych będących w dyspozycji MGOPS i Urzędu Gminy w Małogoszczu. Korzystano również z danych udostępnionych przez PUP w Jędrzejowie, PPCPR w Jędrzejowie, Poradnię Zdrowia Psychicznego oraz instytucje i organizacje działające na terenie gminy.

Diagnoza problemów społecznych

Diagnoza problemów społecznych opiera się na danych statystycznych obejmujących lata 2001-2003. Została opracowana głównie dla problemów z obszaru pomocy społecznej objętych udzielaniem pomocy na podstawie art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r, Nr 175, poz.1372), a mianowicie :

- bezrobocie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- niepełnosprawność i długotrwała choroba,
- alkoholizm,
- potrzeba ochrony macierzyństwa,
- bezdomność,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- sieroctwo
- ludzie starsi.

Informacje, jakie zawarto w diagnozie są bardzo ogólne, brak wskazania na konkretne problemy i ich skalę na terenie Miasta i Gminy Małogoszcz.

Analiza SWOT

Strategia nie zawiera analizy SWOT opartej na diagnozie i określeniu mocnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń.

Misja i wizja:

W strategii nie sformułowano misji, jako nadrzędnego celu jaki zostanie osiągnięty dzięki realizacji strategii ani wizji będącej określeniem pożądanego stanu np. problemów, rozwoju w perspektywie czasu.

Harmonogram działań z podaniem kosztorysu na określone cele.

Na podstawie przeprowadzonej analizy i diagnozy problemów społecznych wyznaczono następujące cele strategiczne i kierunki działań:

1. Wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy oraz przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia.
2. Pomoc osobom bezdomnym poprzez wypłatę zasiłków oraz pomoc w powrocie do społeczeństwa ludzi zagubionych w realiach współczesnego świata.
3. Konieczność systemowego podejścia do pracy z rodziną i kompleksowego oddziaływania na nią.
4. Wypracowania modelu wspólnego oddziaływania pracowników socjalnych, konsultantów i terapeutów odwykowych.
5. Wypracowanie i doskonalenie form pracy z podopiecznym uzależnionym w celu mobilizacji go do podjęcia leczenia odwykowego.
6. Ochrona Dzieci przed skutkami alkoholizmu rodziców.
7. Wypracowanie form współpracy z lokalnymi instytucjami i organizacjami pomagającymi osobom uzależnionym i ich rodzinom.
8. Doskonalenie systemu opieki oraz pomoc dzieciom objętym zastępczymi formami wychowania.
9. Zwiększenie aktywności życiowej ludzi starszych poprzez pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z wieku i stworzenie możliwości uczestniczenia w życiu społecznym.
10. Stworzenie możliwości pełnej rehabilitacji leczniczej, psychologicznej i społecznej osób niepełnosprawnych.
11. Wykorzystanie lokalnego potencjału w procesie integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem.
12. Wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych.
13. Doskonalenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.

Dla każdego celu strategicznego wskazano kierunki działania .

Nie opracowano harmonogramu realizacji strategii. Pod każdym celem strategicznym wskazano jedynie podmioty realizacji. Podmiotem wskazanym do realizacji celów i kierunków działania jest zawsze Ośrodek Pomocy Społecznej oraz np.: organizacje

działające w obszarze pomocy społecznej (bez wymienienia ich z nazwy), GKRPA, Zespół Kuratorów Oświaty, PUP w Jędrzejowie.

Nie określono ram czasowych dla realizacji poszczególnych celów, nie wskazano źródeł finansowania ani mierników realizacji.

Monitorowanie i ewaluacja

Monitorowanie i ewaluacja zapisów strategii polegają na systematycznej ocenie realizowanych celów oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych.

W strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Małogoszcz nie określono sposobu monitorowania i ewaluacji. Nie wskazano koordynatora realizacji strategii.

W praktyce ciężar odpowiedzialności za realizację celów strategicznych oraz monitorowanie strategii spoczywa na Kierowniku Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Nie udostępniono dokumentacji wskazującej sposób monitorowania strategii.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawił informacje o sposobie realizacji strategii za lata 2005-2009 (zał. Nr ..... do protokołu).

W przeprowadzonej rozmowie z Burmistrzem Miasta i Gminy Małogoszcz p. Janem Głogowskim w obecności Kierownika MGOPS Pani Wandy Wróbel wskazano na potrzebę aktualizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych, a w praktyce opracowania nowej strategii uwzględniającej aktualną diagnozę problemów społecznych gminy (nie tylko z obszaru pomocy społecznej). W proces opracowywania i wdrażania strategii powinny być włączone środowiska, instytucje i organizacje funkcjonujące na terenie Miasta i Gminy.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na początku 2010 roku jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 rok o pomocy społecznej (Dz. U Nr 115, poz. 728 z późn. zm.). W jednostce kontrolowanej zatrudnionych jest 5 pracowników socjalnych, na jednego pracownika przypada 2 349 mieszkańców gminy.

Sprawdzana dokumentacja w kilku przypadkach zawiera błędne wyliczenie wysokości świadczenia – niezgodne z art. 38 ustawy o pomocy społecznej, natomiast w kilku wywiadach środowiskowych stanowiących podstawę do diagnozy sytuacji klienta stwierdzono brak podpisu osoby, z którą przeprowadzono wywiad.

Natomiast pozytywnym faktem jest, iż dożywianie prowadzone jest w każdej szkole na terenie gminy w formie gorącego posiłku.

Kontrolowany Ośrodek posiada zadawalające warunki lokalowe, jednak należy rozważyć możliwość pozyskania dodatkowego lokalu, w których klienci mieliby swobodę przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Małogoszcz na lata 2004-2013 została opracowana w sposób ogólny i zamyka się głównie na problemach z obszaru pomocy społecznej. Nie został sporządzony harmonogram realizacji strategii z określeniem ram czasowych wdrażania poszczególnych celów, wyznaczenia podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację, źródeł finansowania i mierników (wskaźników) realizacji poszczególnych celów, nie jest prowadzony monitoring wdrażania strategii.

Wskazaniem byłoby zaktualizowanie strategii w oparciu o aktualną diagnozę problemów społecznych obejmujących nie tylko pomoc społeczną ale również problemy z obszaru np. kultury, sportu i rekreacji, zdrowia, bezpieczeństwa publicznego. W proces opracowywania strategii powinny być włączone (poprzez powołanie zespołów zadaniowych) środowiska lokalne, podmioty z kręgu ekonomii społecznej, instytucje i organizacje działające na terenie gminy. Należy też wyznaczyć koordynatora realizacji strategii, którym zgodnie z art.110 ust.4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362) powinien być kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej oraz określić sposób monitorowania i ewaluacji strategii.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez pracowników socjalnych i Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

Michał Siwierski
Grzegorz Trapcia
Barbara Nowak
Zofia Sysa

Ze strony kontrolowanej:

Wanda Wróbel
Kierownik MGOPS w Małogoszczu

Kielce, dn. 25.03. 2010 r.